

Sistema català de protecció dels infants i adolescents en risc social

-5

INFANTS I JOVES EN SITUACIÓ DE RISC SOCIAL - CIRCUIT ORDINARI

1. Detecció, denúncia i derivació de casos

Policia
Policia Local
Mossos d'Esquadra

Salut
Centres hospitalaris.
Centres d'atenció primària (CAP)

Educació
Centres escolars
Equips d'atenció
psicopedagògica (EAP)

Altres
Familiars
Veïns
Entitats juvenils

Infància Respon
900 300 777

Equips bàsics d'atenció social primària (EBASP)

2. Estudi del cas, avaluació i proposta de mesura

Equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA)

Menors
estrangers
sense referents
familiars a
Catalunya

Centres d'acolliment

Atenció / contenció
en el nucli (sense mesura)

Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

3. Declaració de desemparament, assumpció de la tutela i aplicació de mesures de protecció

Atenció en la pròpia família

Acolliment en família extensa

Acolliment institucional
en centre residencial

Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció

Suport als Joves
Tutelats i Extutelats

Acolliment en família aliena

Acolliment en família preadoptiva

Adopció

Conceptes bàsics

► 13

Infant	Tot ésser humà menor de 18 anys, tret que en virtut de la llei que li sigui aplicable, hagi assolit la majoria d'edat abans. (Convençió sobre els drets dels infants, 1989)
Menor	Els espanyols són majors d'edat als 18 anys. (art. 12 de la Constitució espanyola de 1978)
Menor maltractat	Un menor és maltractat quan és objecte de violència física, psíquica i/o sexual. També si pateix de manca d'atencions per part de les persones o de les institucions de les quals depèn per al seu desenvolupament. (Societat Catalana de Pediatria)
Menor desemparat	Es considera desemparat el menor: <ol style="list-style-type: none"> Quan manquen les persones a les quals per llei correspon d'exercir les funcions de guarda, o quan aquestes persones estan impossibilitades per a exercir-les o en situació d'exercir-les amb perill greu per al menor. Quan s'aprecia qualsevol forma d'incompliment o d'exercici inadequat dels deures de protecció establerts per les lleis per a la guarda dels menors o manquen a aquests els elements bàsics per al desenvolupament integral de la seva personalitat. Quan el menor presenta signes de maltractaments físics o psíquics, d'abusos sexuals, d'explotació o d'altres de naturalesa anàloga. (Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció)
Declaració de la situació de desemparament	Resolució motivada de l'organisme competent de l'Administració, que a Catalunya és la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). Es notifica a les parts afectades i al Ministeri Fiscal per tal que es garanteixin els drets dels afectats.
Tutela administrativa	La declaració de desemparament comporta l'assumpció automàtica de les funcions tutelars sobre el menor per part de l'organisme competent (DGAIA). Implica la suspensió de la potestat del pare i de la mare o de la tutela ordinària durant el temps d'aplicació de la mesura. La DGAIA pot delegar la guarda del menor que ha tutelat.
Guarda administrativa	Si el desemparament es deu a força major de caràcter transitori, l'entitat pública exerceix només la guarda mentre es mantingui la situació.
Guarda del menor	Obliga a qui l'exerceix, a vetllar pel menor, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral. Aquesta responsabilitat recau sobre el pare i la mare, titulars de la potestat, o en el seu defecte, sobre els tutors ordinaris.
Mesures de protecció	Mesures que ha de prendre l'entitat pública per assolir la protecció efectiva dels menors desemparats. Poden ser: l'atenció en la pròpia família; l'acolliment simple per una persona o família; l'acolliment simple en un centre públic o col·laborador; l'acolliment familiar preadoptiu i qualsevol altra mesura aconsellable, de caràcter assistencial, educatiu o terapèutic, ateses les seves circumstàncies. Les mesures s'han d'adoptar sempre amb un informe previ dels equips tècnics competents i s'ha de tenir en compte l'interès del menor.